BUJNOŚĆ (*34*) *sb f*

o *jasne*.

sg N bujność (*10*). ◊ *G* bujności (*9*). ◊ *D* bujności (*3*). ◊ *A* bujność (*6*). ◊ *L* bujności (*2*). *pl N* bujności (*1*). ◊ *G* bujności (*2*). ◊ *A* bujności (*1*).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w*.

1. *Temperament*, *namiętność*; *pożądanie cielesne* (*21*) : ſtłukſzy thy rzeczy ſpołem y przyłoż na cżłonek męſki taiemny oddala buynoſc y cżłonek mdli/ y broni poluciy nocznych. *FalZioł* 35a, IV 4d; *BielKom* B3v [*2 r*.], Ev; *RejWiz* 129v; GLupyać to ſzkápá byłá/ ále wey oſtrogi/ Dodáły mu buynośći/ iákoć ſtáwia nogi. *RejZwierz* 129; *BielKron* 349; ábowiem oná buiność/ ktora ſie z młodey/ á gorączey krwie rodzi/ tyle dáie ſmyſłom śiły/ ile iey rozumowi odeimuie. *GórnDworz* L12; Gdy więc pcżoły zbuynośći po powietrzu gráią/ O robotę/ o vle/ o miody niedbáią. *ModrzBaz* 126; przez Duchá twego Swiętego/ pomoż martwić ciáłá tego/ y vſmierzyć buyność iego *ArtKanc* M17v; *CzahTr* Cv; *GosłCast* 6.

Wyrażenia: »bujność cielesna, ciała; cielesna bujność« (*4* : *2*): iſz ma Lactuka oſobną moc vſmierzać bujnoſć cieleſną/ tak męſzcżiznam iako y białym głowam *FalZioł* I 74b, 50d, 74b; *BielKom* D8v; *ArtKanc* T6v; Ia mowię że ćieleſna buyność ieſt niewolą *RybGęśli* C4.

»bujność przyrodzona; przyrodzona bujność« (*1* : *1*): *BielKom* C6; gdy krew iuż chłodnąć/ á buiność przyrodzona vſtawáć poczyna/ iż duſzá nie ták ieſt obciążona cieleſną niewolą *GórnDworz* L12v.

2. *Pycha*, *wyniosłość*, *nadętość* (*3*) : Przecżże ſie pyſznią ty nádęte świnie/ Gdyż ich tá buyność przeminie w godzinie. *RejZwierc* 218v; GRekom przeſkadzáłá [*do zjednoczenia*] naprzod buyność rozumow/ á wrodzona iákaś pierzchliwość y nie vſtáwicżność *SkarJedn* 373; *CzahTr* Cv.

3. *Wybujałość*, *obfity plon*, *urodzaj*, *urodzajność*, *żyzność'*; *luxuria*, *luxuries* (*8*) : ſthądże rożdże wynikną/ ktore potim dla buynoſci roſcie wyſoko ku gorze *FalZioł* I 39c; *RejJóz* K8 [*2 r*.]; w płodzie bydłá twego/ y buynośći á w hoynośći źiemie twoiey [*in ubertate terrae tuae*]/ y w doſtátku wſſyſtkich rzeczy. *Leop Deut* 30/9; Podług mnoſtwá owocu ſwego rozmnożył ołtarze podług buynośći źiemie ſwoiey [*iuxta ubertatem terrae suae*]/ rozhoynił á rozmnożył ſie w Báłwániech. *Leop Os* 10/1; *ArtKanc* K5v, P20.

W przen (*1*) : Ták wielé cnót iéy [*Orszuli*] młodość/ y tákich dźiélnośći Niemogłá zniéść: vpádłá od ſwéyże buynośći/ Zniwá niedoczekawſzy *KochTr* 12.

4. *Obfitość*, *wielka ilość* (*1*) : A taki Circul cżyni podeyzrzenie o oſzaleniu onego cżłowieka: dla buynoſci Kolery gorączey. *FalZioł* V 8.

******* *Bez wystarczającego kontekstu* (*1*) : Insolentia. Pychá/ roſpuſtá/ buyność. *Mącz* 399a.

Synonimy: **1**. *buczność*, *rozpusta*; **2**. *bystrość*, *pycha*; **3**. *hojność*.

ZZie